Cana asobnaha numaru 20 hr. Przesyłka opłacona ryczałtem.

Nr. 32. Niadziela, 19 Wieraśnia 1926 h. Hod II (X).

BIEŁARUSKAJA KRYNICA

TYDNIOWAJA SIALANSKAJA HAZETA

Adres Redakcyi i Adm.: Wilnia, Połackaja 4—10. Redakcyja adčyniena ad 9 h. ran. da 7 h. wieč.

„Biełaruskaja Krynica" kaštuje: na hod 8 zł.; na paŭhoda 4 zł., na 3 mies. 2 zł., na 1 mies. 1 zł.

NATURALNYJA SAJUŹNIKI.

Pad kaniec minułaha miesiaca, jak wiedajem, za prykładam letašniaha hodu, u Zenewie adbyŭsia Kanhres narodnych mienšaściaŭ. Sioleta było tam raznych mienšaściaŭ kudy bolš, jak letaś. Sioleta pryjechali ŭ Ženewu pradstaŭniki i tych narodnych mienšaściaŭ Eŭropy, jakich letaś nia było.

Z Polšču na henym Kanhresie byli pradstaŭniki ad usich narodnych mienšaściaŭ: ad Biełarusaŭ, Litoŭcaŭ, Ukraincaŭ, Zydoŭ i Rasiejcaŭ.

Na Kanhresie chutka wyjaśniłasia, što nia ŭsim mienšaściam pa darozie. Sprawa ŭ tym, što bolšaść narodnych mienšaściaŭ, pryjechaŭšych u Zenewu, — heta ŭsio pierawažna nia majučyja swajej terytoryi, žywučyja niewialičkimi hrupami ŭ rožnych dziaržawach. Dziela hetaha na Kanhresie dapuskalisia hutarki pierawažna ab sprawach kulturnych. Hetak była pastaŭlena sprawa ŭ Ženewie letaś, tak i sioleta.

Adhetul jasna, što Biełarusy, Ukraincy i Litoŭcy, z adnaho boku, jak majučyja pad Polščaj swaju terytoryju, a z druhoha — dobra wiedajučyja, jak Polšč umieje wyłhacca prad Eŭropaj, što ŭ Polščy narodnym mienšaściam žywiecca dobra, — z takoj pastanoŭkaj sprawy na Kanhresie ŭ Ženewie nie zhadzilisia ani letaś, ani sioleta. Našy pradstaŭniki damahalisia tam, kab Kanhres razwažaŭ nia tolki ab sprawach kulturnych, ale tak-ža i ab palityčnych, a pradusim, kab pryznaŭ pryncyp samaaznačeńnia narodaŭ. Hetak pastupić Kanhres admowiŭsia. Tady ŭspomnienyja terytoryjalnyja mienšaści ŭ Polščy: Biełarusy, Litwiny i Ukraincy, admowilisia ad učaścia ŭ Kanhresie, a astalisia tam tolki jak nahladčyki. Takuju swaju pastanowu abjaśnili jany ŭ nastupnaj deklaracyi, złožanaj Kanhresu:

„Jak wiedama, našy pradstaŭniki na pieršym nacyjanalnym Kanhresie, adbytym u letašnim hodzie ŭ Ženewie, zrabili matywawanuju zajawu ab tym, što jany nia mohuć pryniać učaścia ŭ pracy Kanhresu, bo imknucca da poŭnaha ažyćciaŭleńnia pryncypu samaaznačeńnia narodaŭ.

„Pa tym-ža matywam i sioleta našy pradstaŭniki zaprapanawali źmienu padstawaŭ Kanhresu ŭ wyšejpadanym kirunku. Kamisija Kanhresu nia pryniała našaje prapazycyi i miežy pracy Kanhresu nie źmianilisia i sioleta.

„Dziela taho, što my ličym samaaznačeńnie narodaŭ nieadchilnaj padstawaj ich palityčnaha raźwićcia i harantyjaj mirnaha sužyćcia narodaŭ, my nia možam prymać učaścia ŭ pracy Kanhresu ŭ hetym hodzie.

„Niezaležna ad taho, my ličym pracu Kanhresu nawiet u jaje sučasnych wuzkich ramkach dastojnaj prywitańnia i haračaha spahadu. Žadajučy Kanhresu paśpiechu, my ŭ znak ščyraści našaha spahadu pastanawili astacca na Kanhresie, ale tolki jak nahladčyki jaho pracy".

U wa ŭsim hetym cikawa nie deklaracyja i źmiest jaje, bo mała pryznać kamu praz kaho prawa na samaaznačeńnie, ale samomu treba mieć siłu samaaznačycca. Ale cikawa tut pradusim toje, što henuju deklaracyju padpisali razam try terytoryjalnyja z Polščy narodnyja mienšaści: Biełarusy, Litwiny i Ukraincy. Hety fakt šmat što nam prypaminaje. Prypaminaje nam jon pradusim toje, što ŭ Polščy los ich usich

adnalkowa pryjemny i što darohi ich u zmahańni za swaje prawy z polskimi ŭradami nierazłučnyja.

Fakt hety prypaminaje nam tak-ža i tuju histaryčnuju minuŭščynu, kali ŭsie try hetyja narody supolna i zhodna žyli ŭ adnej dziaržawie i pamysna raźwiwalisia jak u žyćci kulturnym, tak haspadarčym i palityčnym, majučy suwiaź sa świetam praz Bałtyckaje i Čornaje mora.

Woś-ža razważajučy siańnia fakt supolnaha wystupleńnia troch uspomnienych susiednich i bratnich narodaŭ na arenie mižnarodnaj, aśmieliwajemsia ŭważać jaho za swajho rodu symbol supolnaj hetych narodaŭ minuŭščyny, sučasnaści i budučyny.

My hetych troch narodaŭ zawiom naturalnymi sajuźnikami i ŭważajem, što ŭ hetym nia mylajemsia. Za naturalnaściaj ich uzajemnaj suwiazi pramaŭlajuć: a) sučasnyja warunki žyćcia, b) minuŭščyna, c) warunki žyćcia kulturnaha, d) sprawy haspadarčyja.

Dyk wialiki čas pačać bolš ab hetym pisać i dumać, kab dumki takija chutčej ździejśnić.

Jašče ŭ sprawie arhanistych.

Apošnimi časami na staronkach „B. Krynicy" kidajecca ŭ wočy častaje abhawarywańnie sprawy žyćcia biełaruskich arhanistych. Mnie pryjemna śćwierdzić, što moj kališni zaklik da našych arhanistych hurtawacca kala „Bieł. Krynicy" i wiaści pracu biełaruskuju nie pawis u pawietry, a ŭzbudziŭ zacikaŭleńnie bolš wydatnych i świadomych našych arhanistych, z jakich adzin pad pseŭdonimam „Arhanisty-Biełarus" na žal robić mnie zakid u tym, čaho ja nia pisaŭ. Hetak u Nr. 29 „Bieł. Krynicy" piša Arhanisty-Biełarus byccam ja zwaliwaŭ winu sučasnaha ciažkoha pałażeńnia arhanistych na ksiandzoŭ-Palakoŭ i... polskuju literaturu. Zhadžajučysia całkom z t m, što nia ŭsie ksiandzy Biełarusy mohuć žyć zhodna z swaimi arhanistymi (dy j nia z kožnym čaławiekam možna žžycca), ja ŭsio-ž taki budu stajać na tym, što ksiandza i arhanistaha biełaruskaha moža i pawinna łučyć, kali nia bliskaje susiedztwa i supolnaja praca kaścielnaja, to prynamsi ideja adradžeńnia našaha narodu i supolnaja praca ŭ hetym kirunku. A ništo tak ludziej nie jadnaje, jak idejnaja praca dla ahulnaha dabra.

Adnosna charakterystyki arhanistych u literatury, to ja nie mahu brać na siabie winu zatoje, što Arhanisty-Biełarus nia ŭčytaŭsia ŭ maju staćciu. Nia žyćcio adbiwaje literaturu, a naadwarot. Winawat nia Sienkiewič i jaho nowelka ab polskim arhanistym niekarysna apisanym, a winawata hramadzianstwa, asabliwaž jaho składowaja častka — duchawienstwa, jakoje budučy na niskaj stupieni muzykalnaści nia wymahaje kultury muzykalnaj u arhanistych. Takim čynam stanowiščy arhanistych zajmajuć roznyja niedawučki ŭ swaim fachu i časta ludzi biaz nijakaj ahulnaj aświety. Woś skul biada. A pryšła jana da nas z Polščy razam z mowaj i zwyčajami kaścielnymi. U hetym sensie ja i moh winawacić polskaje hramadzianstwa i ŭrad, a nie napr. francuskaje. Sami-ž my ničoha nie mahli rabić, bo nad nami panawali (i panujuć) i nie dawali raźwić swaje tworčyja zdolnaści.

Ciapier-ža, kali abudziłasia naša „Ja" narodnaje, kali ŭwodzicca ŭ naš kaścioł biełaruskaja mowa i pieśni, my arhanistyja možam i pawinny zrabić šmat. „My hałodnyja, nam nie da pracy hramadzkaj!" — skaža šmat chto z arhanistych. Tak. Ale i na heta treba šukać sposabu. Treba arhanizawacca, treba hawaryć, pisać ab swaich biedach, kab usie wiedali, a ksiandzy Biełarusy napeŭna nam pamohuć, nas zrazumiejuć i lepš da nas adniasucca.

St. Al.

Pamiaci K. Swajaka.

Pakinuŭ nas piaśniar,
Pakinuŭ adyšoŭšy
Ŭ świet lepšy, niaziemnych mar...
Čamu pakinuŭ nas
Ŭ ciažki zmahańnia čas?
Ci zmohsia ŭ baraćbie
I adyšoŭ u spačynak,
Znajšoŭ tam jon prypynak,
Ci paličyŭ žyćcio
Niawartym i z pahardaj
Pakinuŭ świet naš marny?
Chto-ž heta adhadaje —
Świet šmat zahadak maje.

W. Serwač.

Da nas pišuć.

HORŠ, JAK ZA CARYZMAM.

Wojstam, Wialejskaha paw. Z niedachwatu času doŭha ja źbiraŭsia napisać što niebudź u našu darahuju „Bieł. Krynicu". Dabraŭšy čas, napišu: niachaj čytačy jaje wiedajuć jak i ŭ nas za prykładam druhich staron świedamaść raście.

Źbiarucca časam našy chłopcy ŭ swabodnuju časinu i prosiać, kab im što raskazać, abo pračytać z „Bieł. Krynicy". Praŭdu skazać siarod starykoŭ jašče nia moža wykaranicca prywyčka ad polskaje mowy, choć jany jaje možna skazać i nie razumiejuć, nu ale jany z swajej niaświedamaści kažuć, što polskaja mowa jak dalikatniejšaja, bolš nadajecca ŭ kaściele, jak rodnaja swaja, bo jana zanadta prostaja. Ale, maje

bratočki! Pa mojmu lepš prostaja, jak krywaja, lepš swajo, jak čužoje, bo čužoje zaŭsiody było, jość i budzie čužym.

Za apošni čas naš probašč, katory prabyŭ u nas bolš jak 30 hadoŭ, tak staŭ uzjadacca na „Bieł. Krynicu", što blizu kožnuju niadzielu ci ŭ świata niešta prytknie.

Naš probašč maje ŭ siabie doma adnaho šlachtunka, katory zabyŭsia, što zrodžany jon z baćkoŭ biełarusaŭ, ličyć siabie za palaka i jak ahient tajny tolki łazić z swaim kurtatym nosam dy niuchaje, chto staić za Biełaruś, čytaje „Biełaruskuju Krynicu", abo molicca pabiełarusku i danosić ab hetym probašču, a moža i tak kamu.

Woś-ža, maje bratočki, praścierahaju was prad hetkimi ludźmi!

1.VI s. h. u našaj hminie adbywalisia wybary ŭ „radu hminnuju i zarząd", praŭdu skazać wybary hetyja adbylisia cikawa, bo choć listy kandydataŭ praz panskich padchlebščykaŭ byli źmianianyja pa niekalki razoŭ, ale ŭsio taki nijak nie ŭdałosia prawiaści šlachtunkoŭ dy panoŭ i pahałoŭna prajšli ŭ radu ŭsie Biełarusy za wyniatkam adnaje asoby, katoraja papała ŭ radu nia wiedama jak. Hetaja nowaja rada i wybrała z swaich siabroŭ na wojta świadomaha Biełarusa W. Tryznu, lubimaha, za wyniatkam panoŭ, dy našaha ksiandza ŭsieju hminaju. Ale jaho na wojta Wialejski starasta nie zaćwierdziŭ wykidajučy jaho z wojtaŭstwa won, a pazastaŭlajučy jako tolki ŭ radzie, a zašto heta? za toje, što zaraz pa wybarach pany stali sabirać na jaho padpisy, što jon, hety nowaabrany wojt, jość jak heta zwali daŭniej „nie błahanadziožny" čaławiek, choć nia złodziej, nie razbojnik, ale Biełarus, bo-ž Biełarus i biełaruskaja mowa heta našym panom dy ksiandzu sol u wočy i što-ž stałasia? U dwa miesiacy pa hetaj sprawie byli prawiedzieny nowyja wybary wojta, prad začaćciem katorych było abjaŭlena, kaho tolki wybirać moža rada na hetaje stanowišča i inspektar hminny prysutny pry hetym radziŭ nawat, kab wystawili kandydatam adnaho radnaha, katory ličycca niby šlachtunkom, abo p. M. Bakšanskaha z Rawutki, ale radnyja na wudačku i tut nie paddalisia i wybrali z siabie druhich i što-ž stałasia iznoŭ? Pa pieršych wybarach wojta ciahnułasia sprawa dwa miesiacy, a pa druhich to tolki dwa dni, bo i tut byŭ wybrany Biełarus i nia toj katoraha chacieli pany, dy starostwa, to i hetaha za kaŭnier dy won. Wojtam tady prysłała nam starostwa niejkaha p. Tałočku wialikaha pana, bo nawat na abiedy dy načawać chodzić tolki da ksiandza i nadta-ž mocna dalikatny da panoŭ dy šlachtaŭ. Woś jakaja pašana nas swaich ludcoŭ i woś jakaja kanstytucyja dy „samorząd", bo heta ŭsio tolki dla nas na papiery, a na dziele ŭsio robicca inačaj, nawat za caryzmam taho nia było ŭ nas, bo tady kaho wybiare wałasny schod, taho ziemski zaćwierdzić, a ciapier kaho wybiaruć ludzi, to nie, a musić być toj, kaho chočuć pany dy Starostwa.

S k o b z a k a s e w i č.

NIAHODNYJA PALICEJSKIJA PRYČEPKI.

w. Ruščany, Biełastockaha paw. Dwa hady tamu nazad ładzili ŭ našaj wioscy biełaruskuju wiečarynku. Jakaja mahła być dekaracyja, jakija prylady ŭ hłuchim, zabytym kutočku? Wiedama, najbolš prostyja, prymityŭnyja. U teatry patrebna była strelba — užo hetak wymahałasia ŭ sceničnym twory. Skul-ža ŭziać? Nichto ŭ wioscy strelby nia maje, nie pazyčyš, tady što? — uziali i zrabili niešta da strelby padobnaje.

Prajšło šmat času ad hetaha pradstaŭleńnia, strelba zakinułaś niedzie miž chatnimi starymi łachmoćciami, nichto ab joj i nia dumaŭ, jak ab rečy ni da čaho nia prydatnaj. Lažała jana hetak zakinutaj, zabytaj. I chto-by padumaŭ, što joj sudžana budzie kaliś wyjšci na świet, pabywać u Biełastoku ŭ apartamentach starastwa, stacca rečaj dośledu ŭsialakich ekspertaŭ. A hetak stałasia Dziejmawa Julka, ci dziela swajoj niahodnaści, ci durnaty, akazałaś danoščykam. Usio, što dziejałaś u wioscy, usio, što mahła ŭhledzić, usio heta podłaja baba niasła na pastarunak palicyi ŭ Chorašč. A pierad ludźmi chwaliłaś, što nijak nie dapuścić, kab biełaruskaja sprawa ŭzmahłaś u jaje wioscy.

Palicyja ŭzradawałaś, što wykryła „jačejku kamunistyčnuju", pašli rewizii, aryšty, daprosy. Wasilu Kazłoŭskamu, u katoraha heta strelba znajchodziłaś, pryšłoś abo płacić štraf, abo adsiedzić niekulki dzion aryštu. Chadziŭ jon u hetaj sprawie ŭ Mahistrat, da starastwa, składaŭ usialakija padańni, a ŭsio biez nijakaha skutku. Widzieŭ swaju jon strelbu ŭ starastwie, čuŭ jak „eksperty" śmiajalisia z jejnaj niaprydatnaści, bo heta-ž skarej dziciačaja zabaŭka, jak strelba, adno tolki što wyhlad maje, ale stralać z jaje — niemahčymaja reč.

Płacić štraf nia było čym, pryšłoś adsiedzić 5 dzion. Ciažka było jści ŭ aryšt, jšci, kali jaŭna nad taboju ździekujucca, śmiajucca, ale z bolaj u dušy, zacisnuŭšy — jak kažuć — zuby pajšoŭ i adsiedziŭ, chacia ŭ poli rabočaja para, a rodnaja niwa čakała ruk i pracy.

Jak-by tam nie asudzili, a ŭ wioscy ŭsie haworać, što nie ab strelbu tutkaj išło, bo zdarowaha rozumu čaławiek nie pawinien nawat i čapać hetakaj sprawy, a jšło tut ab što inšaje. Wasil Kazłoŭski, heta ščyry Biełarus, čaławiek addany sprawie biełaruskaj cełaju dušoj, świetły, bywały, dobry arhanizatar i wot tut administracyja zadumała nakinuć na jaho swoj teror i zbić chłapca z darohi, a hetym prykładam i ŭsiu našu moładź biełaruskuju asadzić, jak kažuć na „miortwym punkcie".

Ale hodzi nas strašyć aryštami, za rodnuju sprawu my hatowy ciarpieć i pastajać Wasil Kazłoŭski dziela swajho aryštu zdabyŭ tolki bolšuju jašče pašanu siarod moładzi, katoraja adniasłaś da jaho z wialikaj spahadnaściu i spačućciom. Ciapier jon u nas staršynioj hurtka Bieł. Instytutu Haspadarki i Kultury i budzie nia hledziačy na ŭsie pieraškody pracawać z nami dziela skarejšaha padniaćcia i bolšaha razwoju swajoj rodnaj kultury biełaruskaj.

W i k t o r B o š č y k.

NIE NA WAŬKOŬ, A NA BIEŁARUSAŬ PALUJUĆ.

Brasłaŭ. U Brasłaŭskaj hminie pa wioskach harcujuć waŭki stadami i robiać wialikija škody sialanam. Tak u haspadara zaścienku Zarača Waškuna kala 20-ha lipnia s. h. waŭki ŭnočy kala budynkaŭ za.ezali žarabka 2-ch hadoŭ, u wioscy Zasony ŭ wadnaho haspadara praz dzirawuju strachu chlewa ŭlez woŭk i źjeŭ awiečku, a sam uciok; heta było ŭ pačatku žniŭnia s. h. Unočy z 21 na 22 žniŭnia s. h. u haspadara wioski Zarača Jazepa Mickiewiča źjeŭ woŭk kabyłku dwuch hadoŭ la samaje wioski; i pa druhich wioskach tak-ža robiać wialikija spustašeńni. A miajscowy ŭrad hladzić na henuju sprawu praz palcy, bo nia hledziačy, što

sołtysy zajaŭlali ab woŭčych maneŭrach, nijakich abławaŭ na waŭkoŭ nie rabiŭ i music rabić nia dumaje.

Na waŭkoŭ abławy nia robiać, dyk zatoje na Biełarusaŭ robiać, bo niachaj u Brasławie pakažacca čaławiek wiaskowy z hazetami, katoryja atrymaŭ z pošty, to zaraz da jaho padchodziać piać ci bolej wywiadoŭcaŭ i pytajucca: „Może otrzymałeś „Biał. Krynicę". Nia wiedama, što jany zrabili-b, kab jon i pakazaŭ-by im. „Bieł. Krynica" hazeta lehalnaja, ale ciomnych mužykoŭ špiki strašać — dumajuć, a mo' i pabaicca čytać...

Ale strachi nie pamahajuć — biełaruskaja siła raście. „Zydor".

IMŠA ŚW. PASŁAWIANSKU.

Rukojni, Wilenskaha paw. 15 žniŭnia ŭ našaj parafii było nadzwyčajnaje świata. Syn našaje parafii ks. Balesłaŭ Pačopka adprawiŭ u našym kaściele pieršuju Imšu ŭ sławianska-katalickim abradzie.

Jašče ŭ papiaredniuju niadzielu naš ks. probašč Žuk z ambony abwieściŭ ab hetaj uračystaści. Jak parafijanie pryniali hetuju wiestku, widać było z taho, što ŭ dzień prymicyi, pamima festu ŭ susiedniaj parafii Turhielach, ćma narodu sabrałasia ŭ Rukojnianski kaścioł.

Pierad Imšoj ks. Pačopka zwiarnuŭsia da ludziej sa ščyraj pramowaj, jakoj zachapiŭ słuchačoŭ, siarod katorych mo' byli i patomki daŭnych unijataŭ. Sławianskaja Imša ŭ Rukojniach była čymś niabywałym. Prysutnyja słuchali jaje z wialikaj ŭwahaj, uhladajučysia na celebranta i aŭtar.

Da prymicyjnaha bahasławienstwa cisnulisia nia tolki sialanie, ale nawat miascowaja intelihiencyja i palicyja (nia wykłučana, što jaje ściahnuŭ u kaścioł strach pierad prapahandaj palityčnaj).

Reč jasnaja, što wypadak hety wyzwaŭ usialakija hutarki siarod sialan. Bližej znajučyja ks. Pačopku ščyra ciešalisia z taho, što jamu ŭdałosia dapiać toje, da čaho z dziacinstwa jaho ciahnuła. Chacia nia mnoha, ale byli i takija, što nie razumiejučy, plali ŭsialakija niedarečnaści, jakich tut nie ŭspaminaju, kab nia stydzić swaich susiedziaŭ. Z.

ATRUTA DLA BIEŁARUSAŬ.

Smarhoni, Ašmianskaha paw. Jak wiedama, hramadzianie Smarhonskaje hminy, za wyniatkam niekatorych smarhonskich „akademikaŭ", jakija praz swaju durnatu ci niaświedamaść uważajucca za Palakoŭ, — usie Biełarusy. Adnak wilenskija endeki šawinisty nie zabywajucca pra hety biełaruski kutok i pačynajuć karystać z ciemnaty dawoli niaświedamych jašče Biełarusaŭ.

Pišu hetyja radki, kab zwiarnuć uwahu tutejšych ludziej na škodny upływ šowinistyčnaha endeckaha orhanu „Głos Wileński", jaki ŭžo bolš jak ad paŭhodu prysyłajecca ŭ Smarhoni, dzieła pašyreńnia. Miejscam pašyreńnia hetaj časopisi jość pieradusim Smarhonski kaścioł i hmina. Najpierš kaścioł. Tut bliska kožnuju niadzielu ci to świata, kali mnoha prychodzić ludziej u kaścioł, — pasla nabaženstwa pačynajecca „rabota" p. Wysockaha, smarhonskaha „ŭsłužnaha" dla Palakoŭ patryjota. Jon biareć celaje biaremia „Głosu Wilenskaha" i zaachwočwaje kuplać jaho pa piać hrošy (nadta-ž tanna!). Wiedama, niekatoryja z sialan, bajučysia stracić „łasku" u hetaha pradaŭščyka — aptekara (a nawat „lekara"), majučaha ŭpływ na ks. probašča, paddajucca jamu i kuplajuć dla siabie hetuju atrutu. Heta adno.

KAWALOŬ.

Hutarki ab haspadarcy.

Krechtawańnie bulby.

Skazana było ŭžo, što pry pierachawańni bulby ŭ warywiennych sklapoch treba pamiatać, kab słai bulby nia byli taŭściejšymi adnaho metra, (paŭtara aršyna). Wychodzić z hetaha, što treba było-b i ŭ najmienšaj haspadarcy na ssypańnie bulby, wializnaha prastoru. Ale hetaha pry sučasnaj biadocie sielanin naš daloka nie zaŭsiody sabie pazwolić moža. Dzieła hetaha jość u nas pašyrany sposab zakopywać bulbu na zimu ŭ jamy na poli, ci aharodzie. Sposab hety kožny z nas badaj znaje i ab im hawaryć tut niečaha. Ale za toje warta ŭwahi, jak z hetaje zadačy pierachawańnia bulby praz zimu wychodzić sielanin zahranicaj.

A woś jak: — ssypajeć bulbu ŭ tak zwanyja krechty. Što takoje krechta i jak z imi abchodzicca, my tut pakrysie i zastanowimsia.

Krechty (a ad hetaha i słowa „krechtawańnie") bulby jość zmienieny sposab našaha zakapywańnia ŭ jamu. Ale zahraničny sielanin nas tut apiarédziŭ swaim rozumam i praktyčnaściu. Jon pierš čym pryniać sposab pracy nowy, zadaść sabie pytańnie: a čamu błahim byŭ sposab pracy stary? I ŭ danym wypadku (z pierachawańniem bulby) sielanin zahraničny daŭ sabie adkaz hetki: „Stary sposab pierachawańnia bulby ŭ warywiennych sklapoch jość drenny i niemahčymy tamu, što wymahaje mnoha miejsca, jakoha jak raz dać u waryŭni nie mahu. A dzieła hetaha budu pierachowywać bulbu zakapanaj na poli, ci ŭ harodzie. Ale pry hetym nia budu bulby zakopawać u jamy, jak heta rabić-by byŭ zmušany ŭ waryŭni, hdzie miejsca być moža dosyć tolki ŭhłybku i što pa ściwierdžańni nawuki jość drennym, a budu lepš jaje zakopawać u praciahłyja rawy. Hetak robiačy budu ŭ zhodzie z najnawiejšymi wymohami nawuki, jakaja mnie zabaraniaje zakopawać bulbu hłyboka i nasypać kapcy bulby wysokija, ale ničoha nia każa ab niedapuścimaści nasypać bulbu praciahłymi chrybtami". — Hetak parašyŭ i hetak zrabiŭ. Praktyka pakazała, što paradak dumak sielanina byŭ prawilny i wydumany im sposab jak dobry zaćwierdziła. Paznajmo-ž jaho i my.

Što takoje krechty? — Heta jość praciahłyja naspy bulby, nasypanyja ŭ niekulki roŭnabiežnych radoŭ. Pamiž asobnymi radami jość pakinieny wolny prastor u dwa sažni. Kožnaja naspa takaja pradstaŭlaje saboj pałožanuju na bok tryhrannuju pryzmu, bakowaja hrana katoraj ušyrki raŭniajecca dwum z pałowaj aršynam i pałožana jość nie na samaj pawierchni ziamli, a dziesiać calaŭ pad hetaj pawierchniaj. Miejsca pad krechty wybirajecca takoje, kab nia było zasłoniena ad wiatroŭ, najlepš jość wybrać paŭdzionny skłon hary, pamiatajučy adnačasna, što i inšy skłon zusim dobra moža być skarystany. Rabić krechty na raŭninie nie radzicca dzieła taho, kab u krechty nie padciakała wada. Samyja krechty robiacca tak, što wybranaje miejsca ŭzworywajecca ŭ kirunku z hary ŭ doł pasmami a to tak, što wyworawajecca pasma ŭšyrki dwa z pałowaj aršyny (wuziejšyja pasmy lepšyja), pasla

U hminie robicca nia inakš. Tam inšyja „dabradziei" starajucca pašyrać hetuju časopiś. Jany łowiać sołtysaŭ, ci jakich niebudź interesantaŭ i taksama zaachwočywajuć, a nawat zmušajuć kuplać „Głos Wileński". Takim sposabam endeckaja bryda pašyrajecca pamiž našymi sialanami.

Dyk pieraścierahaju pawažanych hramadzian i čytačoŭ „Biel. Krynicy", što „Głos Wileński" jość ništo inšaje, jak filija hetakaha-ž škodnaha dla Biełarusaŭ endeckaha „Dziennika Wilenskaha". Adzin i druhi starajucca zatruć biełaruskija sialanskija dušy swajeju nienawiściu da našaha narodu Adzin i druhi tarmoziać adradžeńnie našaj Baćkaŭščyny i wystupajuć wostra prociŭ kožnaj prajawy žyćcia biełaruskaha.

Dyk znajcie-ž ab hetym!

Dziwicca možna, što naš probašč, Biełarus z Dordzišak, pazwalaje na škodnuju dla nas, kala kaścioła „pracu" p. Wysockaha.

Zabyŭsia musić jon pra światyja abawiazki, jakija nakładaje na jaho Matka-Biełaruś, kali prysłuhoŭwajecca takim swaim pastupkam Palakom-endekam.

Wačawidziec.

USIO HALIČAN NASYŁAJUĆ.

m. Hłybokaje, Dziśnienskaha paw. 31.VIII.26 h. Hłybokaje było świedkam dziŭnaha zdareńnia. Ciahnikom, katory siudy prychodzić a 6 hadzinie rana z Wilnj, pryjechała całaja hramada wučycielek z Tarnowa. Usie jany adtul rodam. Prywioz ich siudy nam ichny były prefekt seminaryi i zdaŭ hety bahaž Školnamu Inspektaru ŭ Hłybokim, a hety pawyznačaŭšy im školy ŭ Dziśnienskim pawiecie i wypłaciŭšy pensyju, paradziŭ im jechać damoŭ u Tarnowa, a praz dwa tydni pryjaždžać da pracy ŭ škołach.

Bačačy hetu niesprawiadliwaść sa starany polskaha ŭradu, miajscowaje wučycielstwa strašna aburyłasia, Bo saŭsim nia było patreby siudy Polkaŭ pasyłać, bo tut miajscowyja wučycieli i wučycielki, što pakončaŭšy polskija Seminaryi Wučycielskija z powadu redukcyi nia majuć što rabić, a nam tymčasam z Halicyi padsyłajuć jašče bolš. Jak wynikaječ z hetaha: pany saŭsim nia wierać našym wučycielkam i wučycielam što da polskaści ich; hetyja z Tarnowa pad uzhladam nawuki nia wyšej stajać, i škoły lepiej napeŭna nie pawiaduć, bo praktyki nia majuć, ale zatoje „Większego ducha polskości posiadają" i hetu atrutu buduć staracca ŭščapić u dzietak našych, ale chto wiedaje, ci ŭdasca im heta, bo našyja miascowyja niešta stali hukać ab arhanizawańni biełaruskaj škoły, i naahuł padniać aświetu miajscowaha hramadzianstwa ŭ duchu biełaruskim.

B — k z Hłybokaha.

Biełarusy, pišecie ŭ „Bieł Krynicu" ab žyćci-byćci našaje wioski, ab kryŭdach, ździekach i paniawiercy, roblenych wam administracyjaj, ab hminnych sprawach, škole i h. p. — pišecie ab swaich worahach i pryjacielach. Pišecie koratka i jasna, padajučy dakładna fakty. U karespandencyi kanieśnie padawajcie adres swoj i skul karespandencyja. Pišecie swajo proźwišča (tolki dla wiedama redakcyi), bo biaz adresu i proźwišča karespandenta karespandencyi źmiaščacca nia buduć.

---

pakidajecca pasma ŭ dwa sažni niaŭzaranym, a za hetym iznoŭ čarodnaje pasma ŭzorawajecca. Tak pryhataŭlajecca stolki pasmaŭ, skolki na heta patrabuje praznačanaja da zakrechtawańnia kolkaść bulby. Uzaranuju ziamlu wykidajecca łapatami na abodwa baki ŭzaranaha pasma, a kali wyworawańnie było miełkaje i nie dasiahaje ŭhłybki dziesiaci calaŭ (30-40 cm.), dyk wyworawajecca toje-ž pasma druhi raz, wybraŭšy pierad tym wyaranuju ziamlu ad razu pieršaha. Hetym by byŭ krecht pryhatawany. Radzicca rabić jaho za dzion niekulki da nasypańnia ŭ jaho bulby, kab ziamla dobra prawietrała.

U wyaranyja rady (pasmy) nasypajecca bulba, praznačanaja da pierachawańnia i to tak, što ŭtworywajucca chryptawidnyja kapcy, majučyja ŭ asnowie (jak ŭžo skazana) dwa aršyny ŭsyrki i pastupowa da wierchu zwužywajučyjasia. Kali pahoda pry hetym dobraja, dyk radzicca nasypanuju bulbu čas niejki pakinuć nie zakrywanaj. Kali-ž nie, dyk prystupajecca da zakrywańnia hetkim paradkam: nasampierš abkładajecca bulba słojem sałomy i absypajecca słabym słojem ziamli. Ale ni ŭ jakim wypadku nia možna cały kapiec bulby absypać ziamloj zaraz. Spačatku pakidajecca nieabsypanym (a tolki abłožanym sałomaj) pałowa, najmienš čećwierć bakawoj płoščy ŭzdoŭž kapca ličačy ad chrypta, kab bulba mahła dobra prawietrać. U wierchniej časci krechtu bulba tak lohka nia zmierznie, bo ciapło jdzie syspodu i ad zmarožańnia baronić. Kali-b zrešta i zdaryŭsia raptoŭny prymarazak bolšy i wierchniuju bulbu prychapiła, dyk možna jaje biez wialikaha trudu zabrać i adpawiedna zužytkawać.

Krechta całaha pry hetym niama patreby adčyniać. Kali krecht tak napałowu prykryty wywietraŭsia, prykrywajecca jon hrubšym słojem ziamli i niezakrytym pakidajecca tolki samy chrybiet (hrebień), jaki zakrywajecca až pry pieršych silniejšych marozach. Tahdy tolki krecht zakrywajecca nahłucha, a to tak, kab słoj ziamli pa sałomie byŭ prynamsia try čećwierci aršyna (50 cm.). U kirunku znizu ŭ wierch maje słoj ziamli źmianšacca. Samaja ziamla nawiersie musić być zraŭnana, kab wady najmienš mahło dastacca ŭ krecht. Na hrebień hlinaj jašče nie pakryty kładziecca ŭdoŭžki stołka sałomy, jakaja prykrywajecca tolki słabym słojem ziamli jak i cały hrebień. Suproć silnych marozaŭ i nahrubšy słoj ziamli nie pamoža, kali byŭ pałožany słaby płast sałomy pad jaje. Da hetkaha pakryćcia najlepš hadzicca sałoma małočanaja capami. Hdzie chapaje sałomy, radzicca pa pieršym absypańni bulby ziamloj pałažyć druhi płast sałomy, čym schawanaja bulba napeŭna budzie zabiaspiečana ad marozaŭ.

Bulba praznačanaja dla sadžeńnia ŭkładajecca ŭ krechty mienšyja, čymsia bulba praznačanaja da spažyćcia. Ale hetkija małyja krechty treba lepš abkidać ziamloj i na wiasnu ziamlu hetu nie adkidawać, až nia pryjdzie para samoha sadžeńnia. A heta dziela taho, što hrubšy słoj ziamli pry ciopłaj wiasnawoj pahodzie daloka lepš baronić bulbu ad ciapła i prarastańnia.

Pry zakrechtawańni na hłucha, asabliwa ŭ pieršych dnioch i tydniach, radzicca pierakonywacca ab temperatury ŭ siaredzinie krechta.

Z biełaruskaha žyćcia.

Z Biełarusi pad Polščaj.

Paśla pryjezdu J. E. Arcybiskupa Jałbžykoŭskaha. Nadziei Biełarusaŭ-Katalikoŭ nia zbylisia. „Bulla" była ŭ Katedry pračytana tolki pałacinie i papolsku. Takim čynam u dyecezii, dzie bolšaść biełaruskaja, Biełarusy pad uwahu nia ŭziaty.

9 wieraśnia J. E. Arcybiskup adbyŭ kananičnuju wizytacyju Litoŭskaha kaścioła św. Mikałaja. Dziela taho, što karystajučysia z haścinnaści litoŭcaŭ u hetym kaściele ŭžo ad niekulki hadoŭ adbywajucca nabaženstwy dla katalikoŭ-Biełarusaŭ, pasoł ks. A. Stankiewič padčas hetaj wizytacyi ad imia katalikoŭ-Biełarusaŭ witaŭ Arcybiskupa pabiełarusku, wyražajučy nadzieju, što budzie jon sprawiadliwym pastyram i dla nas. Ale jak tam budzie sapraŭdy, to adzin Boh tolki wiedaje.

Arhanizawańnie Wilenskaha Hurtka Biełaruskaha Instytutu Haspadarki i Kultury. 8-ha wieraśnia s. h. na ahulnaj zborcy siabroŭ Instytutu z Wilni byŭ arhanizawany Wilenski Hurtok Bieł. Inst. Hasp. i Kultury. U Ŭrad Hurtka abrany hram. dr. J. Stankiewič (za staršyniu), hram. A. Stepowič (za pisara) i hram. A. Jacyna (za skarbnika).

Adnačasna pry Hurtku arhanizawany dźwie sekcyi: 1) mastackaja z padsekcyjami teatralnaj i muzykalnaj i 2) referatnaja. Hurtok časowa pamiaščajecca na Zawalnaj wulicy Nr. 7 kw. 8 (uchod praz Biełaruskuju Kniharniu).

U Biełaruskaj kniharni, Zawalnaja 7, možna zapisawacca ŭ hram. Jacyny ŭ siabry Hurtka (a tym samym u siabry Instytutu naahuł) i ŭ sekcyi.

Da Biełaruskaj Wučycielskaj Seminaryi ŭ Wilni. Biełaruski Instytut Haspadarki i Kultury starajecca adčynić Biełarushuju Wučycielskuju Seminaryju. Sioleta była-b tolki pieršaja klasa, u jakuju pryimali-b tych, što skončyli 7 addziełaŭ pačatkawaj škoły abo 4 klasy himnazii. Pakul što ŭrad dazwaleńnia na seminaryju nia daŭ. Jak budzie dastana dazwaleńnie, tady ab pryjmie ŭ Seminaryju budzie abwieščana ŭ biełaruskich hazetach.

Z Polščy.

Adkazy na pasolskija interpelacyi. U wa ŭsich ministerstwach i ŭ prezydum Rady Ministraŭ idzie haračkowaja praca nad pryhatawańniem adkazaŭ na pasolskija interpelacyi, jakich jość bolš 1.500 Bolšaja čaść pachodzie ad pasłoŭ z lewicy i nacyjanalnych mienšaściaŭ.

Razbićcio kamunistyčnaha pachodu. U prošłuju niadzielu, u dzień zakańčeńnia tydnia kamunistyčnaje moładzi ŭ Waršawie kamsamolcy sililisia ŭstroić pachod; proci ich sarhanizawalisia fašystoŭskija bajoŭki. U rezultacie wynikła bojka, padčas jakoj ranili 30 asob. Prybyŭšaja palicyja aryštawała 160 asob.

Z Waršawy ŭ Maskwu biez pierasiadki. Na padstawie niadaŭna padpisanaj čyhunačnaj umowy miž Radawymi Respublikami i Polščaj, ad pieršaha kastryčnika pačnie chadzić pieršy skory ciahnik miž Waršawaj i Maskwoj, jaki maje zatrymliwacca pierawažna na bolšych stancyjach jak: Biełastok, Horadnia, Wilnia i Stoŭpcy.

Praca Sojmu. Pasiedžańnie Sojmu, jakoje pačniecca 20 wieraśnia maje trywać tolki da 1 kastryčnika i zajmiecca wyklučna biudžetnym prowizoryŭmam na IV kwartał. Nastupnaje pasiedžańnie Sojmu adbudziecca zhodna z kanstytucyjaj u kancy kastryčnika i trywać budzie da krasawika.

Z kraju.

Bandycki napad. Nočču z dn. 7 na 8 wieraśnia na šasie Lida — Nawahradak 5 klm. ad Lidy napała 3-ch azbrojenych u rewalwery i karabiny bandytaŭ, na prajaždžajučych kupcoŭ: Š. i J. Krasnasielskich i G, Rasnoŭskuju, ad jakich adabrali 280 dalaraŭ i 1300 zł. Zaraz-ža pačalisia rozyski bandytaŭ praz palicyju.

Chacieli zrabić katastrofu. Niadaŭna miž zializnadarožnymi stancyjami Snitowo-Drahičyn na 90 klm. ad st. Biereść i była pałažanaja papiarok čyhunki šyna zialeznaja u 3 metr. daŭžynioj, z metaj pryčynić katastrofu ciahnika, idučaha na Baranawičy.

Storaž robiačy swoj abchod šynu pryniaŭ i ŭsio abyšłosia ščaśliwa. Pawiadomlenaja ŭłada pačała śledztwa.

Zaraźliwyja chwaroby ŭ Wilenskim Wajawodstwie. U miežach Wilni ŭ apošnim časie adznačana 7 wypadkaŭ škarlatyny, 10 — tyfusa plamistaha, krywaŭki — 4, wodry — 2, pakusańnia praz šalonych sabakaŭ — 9.

U Wilenska-Trockim paw.: škarlatyny — 1, wodry — 1.

U Swiancianskim paw.: tyfusa —1, krywaŭki — 1.

U Brasłaŭskim paw.: tyfusa — 2, suchotaŭ — 5, trachomy — 2.

U Dziśnienskim paw.: tyfusa — 4, krywaŭki — 2, wodry — 3.

U Ašmianskim paw.: škarlatyny — 3.

U Postaŭskim paw.: dyfterytu — 1.

U Wialejskim paw.: wodry 3, trachomy 1, ašaleńniaŭ — 1.

U Maładěčanskim paw.: krywaŭki — 4, wodry — 2 wypadki.

Iź świetu.

Litwa. Nowy litoŭski ministar zahraničnych spraŭ. Litoŭski pasoł u Berlinie Sidzikaŭskas padčas byćcia swajho ŭ Ženewie daŭ zhodu być ministram zahraničnych spraŭ.

Wilnia pieraškodaj. Hety-ž ministar, budučy ŭ Ženewie mieŭ hutarku z polskim karespandentam. U hutarcy hetaj Sidzikaŭskas miž inšym skazaŭ, što ciapier jon nia bačyć žadnaje mahčymaści, kab uznawić daŭnyja histaryčnyja adnosiny miž Polščaj i Litwoj Pieraškodaju źjaŭlajecca sprawa Wilni.

Łatwija **Strašnaja katastrofa na mory.** Niedaloka kala Ryhi na mory zatapiŭsia pasažyrski parachod „Neabad". Pryčyna niaščaścia niawiedamaja. Usie pasažyry z parachodnaj absłuhaj u liku 40 asob patapilisia. Uzburanaje mora nie dazwoliła padać ratunku.

S. S. S. R. Pasłaniec Apostalskaj Stalicy ŭ Sawietach. Z Miensku pawiedamlajuć, što pryjechaŭ pradstaŭnik Watykanu d'Herbigny Rektar Arjentalnaha Instytutu ŭ Rymie, dziela dośledaŭ katalickaha kaściołu ŭ SSSR.

Kitajska-sawieckaja niazhoda. Jak nakazujuć z Maskwy kitajska-sawieckaja swarka pryjmaje što raz wastrejšyja formy. Ciapier usia rečnaja flotylija ŭschodnia-kitajskaj čyhunki znachodzicca ŭ rukach kitajcaŭ.

Razstreł ksiandza ŭ Charkawie. Pawodle wiestak z Maskwy 8 wieraśnia ŭ Charkawie razstralany polski ksiondz Wilinski abwinawačany sawieckimi ŭładami ŭ tym, što pamahaŭ woraham radawaj ułady ŭciakać zahranicu.

Radawyja hazety ab Polščy. Radawaja p esa ad času majowaha pierawarotu ŭ krokach polskaha ŭradu bačyć padrychtawańnie da wajny, pryčym pakazuje na takija źjawiščy, jak: wajskowyja zakazy, pawialičeńnie pawietranaha fłotu i marskoha, biazupynnyja narady marš. Piłsudskaha, pieraloty polskich samalotaŭ nad radawaj terytoryjaj i h. d.

Padčyrkiwajučy fakt hetych pieralotaŭ „Izwiestija“ pieraścierahaje polski ŭrad, što polskija zajawy ab mirnaści nie zhadžajucca z praŭdaj. („Kur. Wil.“).

Niamieččyna Niemcy chočać być jašče dužejšymi. 12 wieraśnia ŭ Dusseldorfie aŭstryjacka-niamieckaja arhanizacyja „Volksbund“, jakaja imkniecca da pryłučeńnia Aŭstryi da Niamieččyny zładziła zboryšča, na jakim pradstaŭniki aŭstryjackaj demokracyi i chryścijanskich socyjalistaŭ zajawili ab žadańni pryłučeńnia da Niamieččyny.

U Kalonii adbywajucca wialikija demonstracyi dziela hetych-ža metaŭ.

Niamieckija kataliki nie pryznajuć Lihi Narodaŭ. Bawarski prezes rady ministraŭ na źjeździe katalickim u Kemptenie skazaŭ pramowu praciŭ Lihi Narodaŭ. Zajawiŭ jon, što Niamiecki narod nia moža pryznać Lihi ŭ jaje ciapierašnim wyhladzie. Liha Narodaŭ, pawodle słoŭ ministra, pawinna źmianicca na sapraŭdnuju ahulnaju suwiaź narodaŭ.

Liha Narodaŭ. Pryniaćcie Niemcaŭ u Lihu Narodaŭ. Liha Narodaŭ padčas swajej wosienskaj sekcyi pradusim razhladała sprawu pryniaćcia da siabie Niemcaŭ. Paśla naradaŭ pryniali ich adnahałosna. Sprawa heta ŭ žyćci Eŭropy nadta ważnaja. Ciapier Niemcy zahaworać inšym jazykom sa swaimi susiedziami. Razumiejuć heta dobra polskija palityki i zatym z hetaj pryčyny ŭ ich hazetach astatnim časam poŭna narakańnia.

Italija Druhi zamach na Mussoliniaha. U Rymie 11 wieraśnia 18-letni Džiowennini kinuŭ bombu na samachod, u jakim jechaŭ italijanski dyktatar Mussolini. Bomba adskočyła ad šyby samachodu i razarwałasia raniačy 4 dušy. Mussolini i hetym razam wyjšaŭ cełym.

Japonija. Sawiecka-japonski hwarancyjny dahawor. Sawiecki pasoł zaprapanawaŭ pasłu japonskamu zaklučeńnie sawiecka-japonskaha hwarancyjnaha dahaworu. Japonski ŭrad, jak pišuć prapazycyju pryniaŭ i dahawor maje ŭ najbliżejšym časie ździejśnicca.

Hrecyja Nowy pierewarot u Hrecyi. Hazety pišuć, što aficery respublikanskaj hwardzii Dertelis i Zerras na čale pałku wojska zrąbili sprobu zaŭładać m. Atenami. Wywiazałasia bojka miž respublikancami i ŭradawym wojskam, u wyniku jakoj respublikanskija pałki byli pabity. Padčas bojki ŭ Atenach zabitych było 40 asob i 100 ranienych. Pišuć tak-ža, što hien Plastiras na čale silnaj armii idzie na Ateny, kab skinuć ciapierašni ŭrad.

Halandyja Kanhres Mižnar. Arh. Studentaŭ Katalikoŭ. U Amsterdamie 8.IX adbyŭsia Kanhres Arhanizacyi Mižnarodnych Studentaŭ Katalikoŭ „Pax Romana“.

Z Wilni.

Biełaruska - żydoŭska - litoŭskaja delehacyja ŭ premjera Bartla. Premjer Bartel pryniaŭ delehacyju z Wilenščyny ż pradstaŭnikoŭ Biełaruskaha, Żydoŭskaha i Litoŭskaha hramadzianstwaŭ.

Pradstaŭniki damahalisia ŭtwareńnia dla ich wialikšaha liku pačatkawych škołaŭ. Adnačasna żalilisia na administracyju.

Premjer wysłuchaŭ damahańni i abiacaŭ (jak zaŭsiody), razhledziŭšy ich na specyjalnaj kanferencyi z min. Sujkoŭskim, dać adkaz. Wiedama, što z hetaha ničoha nia budzie.

Biezraboćcie. Pawodle aficyjalnych dannych u Wilni ciapier znachodzicca 4752 asoby biezrabotnych, z ich atrymowywajuć dapamohu stałuju 985 asob i 758 — adnarazowuju.

Šalonyja sabaki. U žniŭni m. siol. h. u m. Wilni było pakusanych praz sabak 45 asobaŭ, z hetaha liku 25 — byli abkusanyja praz sabak šalonych, što było śćwierdżana dośledam u labaratoryi nad mazhami ŭkusiŭšych sabak. Aprača hetaha byli pakusanyja praz šalonych sabak 2 karowy i 1 koń.

Zaraźliwyja chwaroby. U praciahu minułaha tydnia sekcja zdaroŭja pry Mahistracie m. Wilni adznačyła nastupnyja zaraźliwyja chwaroby: brušny tyfus 7 asob, plamisty tyfus 1, nieaznačany tyfus 1, škarlatynu 7, dyfteryt 2, wodra 2, kokluš 6, krywaŭka 8, suchoty 1, śpiačka 1. U hetym-ža časie pamiorła na škarlatynu 3, na wodru 1, na suchoty 1 i na śpiačku 1 asoba.

Ceny ŭ Wilni z dn. 13.IX.1926.

ZIEMLAROBSKIJA PRADUKTY: za 100 klh. žyta 32,00—33,00; awios 35—38; browarny jačmień 32—34; na krupy 34—36; wotrubje žytniaje 23—24; pšanićn. 24—26; jačmiennaje 19—20.

MUKA: pšonnaja ameryk. 1 zł. za kilo.

ZABIEŁ: najlepšaje masła 6 zł. za kilo, wiaskowyja syry 3 zł. 80 hr. za kilo.

ALEJ: lniany 2 zł. 70 hr. za kilo, lnianyja žmychi 45 hr.

LON: 15-20 zł. za 16 kilohramaŭ (1 pud).

MIASA: wałowina 1.50—1.60; cialacina 1.40—1.50; baranina 1.00—1.10; świnina 2.30—2.00; kumpiak 3.00—3.50.

TUK: sałanina krajowaja I sort 3.00 — 3.80; II sort 2.80—3.00; świnny šmelc 4.50—5.00; sała 3.50—4.00.

SADOWINA: jabłaki 30-60 hr., ihrušy 30-60, śliwy 1.20-1.30.

CUKIER: piasok 1.35-1'40, kuski 1.60.

PTUŠKI: kuryca 3.00-4.00, kuraniaty 1.20-1.50, kački 3.50-5.00.

HARODNINA: bulba 12-15 hr. za kilo, cybula 1.80-2.00.

Prysyłajcie padpisku na „Biel. Krynicu“.

Usiačyna.

Apošniaje zaćmieńnie sonca. U červieni 1927 h. budzie poŭnaje zaćmieńnie sonca; zaćmieńnie hetaje možna budzie bačyć u wa ŭsiej Eŭropie. U praciahu nastupnych 200 let zaćmieńnia nia budzie. Znača našyja dzieci i ŭnuki hetaha cikawaha źjawišča zusim nie pabačać.

Nowaja pieramožnica La Manch'u. Amerykanka p. Corson, pierapłyła kanał La Manch u praciahu 15 hadzin i 38 min. Jak bačym, znašoŭsia cely rad ludziej zdolnych da wykanańnia nia zusim lohkaha spartowaha zadańnia.

Nowy sposab pierachowywańnia miasa. U paŭdzionnaj Afrycy znajšli sposab zachawańnia miasa ad sapsućcia.

Sposab hety palahaje na tym, što miasa apuskajecca ŭ haračy płyn, jaki jość sekretam wynachodcaŭ. Płyn hety stynučy ćwiardzieje i pakrywaje miasa mocnaju ščylnaju, jak guma, bałonkaju. Hetak zapraŭlenaje miasa jašče pa 50-ch dniach moža być užyta da jady.

Wykryćcie karłaŭ biełaj rasy ŭ Aŭstralii. Niamiecki pryrodnik Ajdelderg u hłybini Aŭstralii wykryŭ siało, zasielenaje biełaskurymi karłami. Rostam jany nia wyšej 130 cm. Žywuć jany ŭ niziеńkich chatach z čarotu, abo ŭ piačurach.

Harmata stralajučaja na 250 km. U Niamieččynie zrabili elektryčnuju harmatu, jakaja stralaje na 250 km. Da hetaj harmaty prydumali nowy wybuchowy matarjał, jaki moža wykidać naboj wahaj 60.000 klh.

Dzicio z sercam z prawaha boku. U Amerycy radziłasia dzicio, jakoje maje serca z prawaha boku, žywie ŭžo 4 miesiacy i zusim zdarowaje. Usie dziwiacca z takoha zdareńnia.

Robiačamu hetuju zamietku prychodziłasia bačyć 3 wypadki nia ŭ dziaciej, a užo ŭ darosłych ludziej, serca z prawaha boku i nichto z hetaha duža nia dziwiŭsia, musić dziela taho, što heta było ŭ nas na Bielarusi, a nie ŭ Amerycy!

Naša Pošta.

W a č a w i d c u sa Smarhoń: karespandencyju atrymali, dziakujem, karystajem.

Š p a k u J. z Hajnina: wieršy wašyja atrymali, słabyja jany, da druku nie padojduć.

M i k i c i e z Baradzienič; pišmo waša atrymali, skarystajem

A n o š k u W.: pisulku atrymali, prośbu spaŭniajem.

Ž u c a n c y S t a s i z Čeresa: pišmo waša atrymali, hetym razam naharody nia wyznačali; pišecie nam ab žyćci wašaha kutka.

A m i e l j a n i u k u P. z Wiarchowičaŭ: „Wybary Staršyni" nadrukawany asobnaj knižkaj; zwiarniciesia ŭ Biel. Kniharniu (Wilnia, Zawalnaja 7); kaštuje 40 hr.

H r y n k i e w i č u S t. z Paznani: na čas wakacyjaŭ „B. Krynica" wam nie pasyłałasia.

Z — z Rukojniaŭ: atrymali, karystajem.

S k o b z a k a s e w i č u z Wojstama: atrymali, dziakujem, karystajem.

W. B o š č y k u z Ruščan: atrymali, drukujem. Pišecie čaściej.

Z y d o r u z Brasława: atrymali, pakrysie karystajem.

A t r y m a l i: ad Ziontka sa Stoŭpcaŭ 2 zł. 40 hr.; Bahdanawa z Ašmiany 1 zł.; Sarbintowiča B. z Prudzinki 1 zł. 50 hr. Kawaleŭskaha J. z Zapolla 2 zł.; Ks. Meyštowiča W. z Wilni 2 zł. 50 hr.

PRYKAZKI.

1. Babskija sioncy nihdzie nie stajać.
2. Baćka niachaj jedzie arać: jaho koni znajuć, a ja pajdu ŭ karčmu: mianie ludzi čakajuć.

ZAHADKI.

1. Na adnym mieście kryžoŭ dźwieście.
2. Dwa wiapručki, a čatyry chwościki.

Pačynajučy ad niadzieli 19 wieraśnia za prykładam minułych hadoŭ u Kaściele św. Mikałaja ŭ niadzielašnija i światočnyja dni a 10 hadzinie ranicy buduć adbywacca nabaženstwy z biełaruskimi relihijnymi pieśniami i biełaruskim kazańniem. Pažadana, kab usie Kataliki-Biełarusy na hetym swaim nabaženstwie bywali zaŭsiody.

KNIŽKI WYDAWIECTWA „KRYNICY":

Stepowič K. Ks. (Kazimir Swajak) — Hołas Dušy (malitwienik dla Biełarusaŭ-Katalikoŭ)	1 — 2 zł.
Stankiewič A. — Dr. Fr. Skaryna pieršy drukar biełaruski 1525—1925	1.00
Ziaziula A. — Alenčyna wiasielle	0.30
Bylina J. — Wybary Staršyni (wiaskowaja trahi-kamedyja ŭ 3-ch akt.)	0.40
Kraskoŭski A. dr. — Biełaruskija lakarskija ziołki	0.30
Bobič I Ks. dr. — Niadzielašnija Ewanhielii i Nawuki ŭ 3 častkach	3.00
Hadawik „Krynicy": za 1921 hod	4.00
„ „ „ 1922 „	2.00
„ „ „ 1923 „	2.50
„ „ „ 1924 „	6.00
„ „ „ 1925 „	7.00

Knižki wysyłajucca pa atrymańni hrošaj i 50 hr. na pierasyłku. Wypisawać z Biełaruskaj Kniharni „Krynica": Wilnia, Zawalnaja 7.

LAKARNIA LITOUSKAHA T-WA SANITARNAJE POMAČY

Wilnia, Wilenskaja wul. 28.

U ambulatoryi prymajuć daktary-specyjalisty: dziciačyja chwaroby ad 11—12 i 3—4 h.; nutranyja chwaroby 10—4; chirurhičnyja 1—2; žanočyja 11—1; wačej 11—2; wušej, nosa i horła 2—3; zuboŭ 10—11; skury i weneryčnyja 2—3; nerwaŭ 1—2. U lakarni addziely: ŭnutrany, chirurhičny, ginekolohičny i radzilny. KABINET RENTGENA i ELEKTRA-MEDYČNY. Lačeńnie pramieńniami, fatahrafawańnie, praświatlańnie, elektr. wanny, elektr. masaž.

Analityčnaja laboratoryja.

— PAŠYRAJCIE „BIEŁARUSKUJU KRYNICU"! —

Redaktar-wydawiec T. Wojciechowič. Biełaruskaja Drukarnia im. Fr. Skaryny. Wilnia, Ludwisarskaja 1.